

Nord-Gudbrandsdal Renovasjonselskap IKS

Årsmelding for 2022

Skjåk
kommune

Lom
kommune

Vågå
kommune

Sel
kommune

Lesja
kommune

Dovre
kommune

1. Selskapet og organisering.

Selskapsform og formål.

Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR) er et interkommunalt selskap eid av kommunene Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Lesja og Dovre. Selskapet ble stiftet 08.01.1997. I 2003 ble selskapet omdannet til et IKS med hjemmel i Lov om interkommunale selskaper av 29.01.1999 nr. 6.

Selskapet har etter selskapsavtalen som formål «å sørge for en miljømessig-, teknisk og økonomisk forsvarlig avfallsdisponering i eierkommunene, med minst mulig totale klimautslipp».

NGR sin hovedoppgave er å sørge for innsamling, mottak og behandling av husholdningsavfall for eierkommunene. Dette er en lovpålagt oppgave som kommune har enerett på. NGR engasjerer seg også i bedriftsmarkedet i Nord-Gudbrandsdal.

NGR har en ansvarlig kapital på kr 700.000,- som er innbetalt av eierkommunene. Kommunene har ansvar for en andel av selskapets forpliktelser tilsvarende sitt folketall:
Sel kommune 31,44%, Vågå kommune 19,40%, Dovre kommune 14,13%, Lom kommune 12,49%, Skjåk kommune 11,62% og Lesja kommune 10,92%.

Selskapet har kontoradresse Dovre, og administrasjonen er lokalisert i rådhuset til Dovre kommune.

Representantskap.

Representantskapet er NGR sitt øverste organ. Representantskapet har 6 medlemmer, en fra hver av eierkommunene, med personlig varamedlem. Medlemmer og varamedlemmer velges i kommunestyret i den enkelte eierkommune.

Eierkommune	medlem	varamedlem
Skjåk kommune	Morten Kielland	Astrid Gjertsen
Lom kommune	Bjarne Eiolf Holø	Marit Sletten
Vågå kommune	Harald Sve Bjørndal	Live Langøygard
Sel kommune	Eldri Siem	Pål Ellingsbø
Lesja kommune	Mariann Skotte	Gry Sletta
Dovre kommune	Astrid Skomakerstuen Ruste	Guri Ruste

Bjarne Eiolf Holø er leder i representantskapet. Mariann Skotte er nestleder.

Styret.

Selskapets styre består av 7 personer, én fra hver eierkommune og én representant for de ansatte. Hvert medlem har personlig varamedlem. Representanter fra eierkommunene velges av representantskapet etter innstilling fra kommunene.

	medlem	varamedlem
Skjåk kommune	Kjell Egil Ramstad	Lena Banken
Lom kommune	Bjørn Vike	Bodil Ovesen
Vågå kommune	Hege Vaagaasar (fritak)	Ola Kvarberg
Sel kommune	Ola Næprud	Unni Strand
Lesja kommune	Hanne Alstrup Velure	Stian Lotten
Dovre kommune	Anita Frich	Fred Arne Hessen
Ansatte	Terje Vardsveen	Trygve Enersvold

Ola Næprud er styreleder. Hanne Alstrup Velure er nestleder.

Valgkomite.

Ordførerne i eierkommunene utgjør valgkomiteen. Mariann Skotte (Lesja) er leder i komiteen. Harald Sve Bjørndal (Vågå) er nestleder.

2. Husholdningsrenovasjon.

Ordningen omfatter vel 8.000 husholdningsabonnenter og om lag 7.000 hytter og fritidseiendommer. Kommunene har forvaltningsansvaret og fastsetter gebyr, står for fakturering og innkreving av gebyr, utfører klagebehandling og behandler søknader om fritak fra gebyr. Kommunene står også som eiere av miljøstasjonene. NGR har ansvaret for å utføre den praktiske delen av renovasjonen.

Det er opprettet en faggruppe for å sikre et godt samarbeid om praktiske spørsmål. Den rådgivende gruppen består av Tor Taraldsrud (Skjåk), Jan Runar Tangstad (Lom), Gunn Oddveig Rindhølen Sveen (Vågå), Ivar Skogum (Sel), Rigmor Bøe (Lesja) og Tor Ivar Hovhaugholen (Dovre).

Innkjøring av husholdningsavfall foregår med egne biler og egne ansatte. NGR har 5 komprimatorbiler og 1 tilbringerbil for henting av restavfall, papir, papp og plast fra husholdninger og bedrifter. Selskapet mener at innkjøring i egen regi sikrer stabilitet og kvalitet i tjenestetilbudet. Selskapet mener også at innkjøring i egen regi gir en økonomisk gevinst sammenliknet med å kjøpe tjenesten i markedet.

Restavfall.

NGR har valgt sekk som sin standardløsning for restavfall, og selskapet mener at dette er en enkel, fleksibel og hygienisk ordning. Abonnentene kan velge mellom 3 typer abonnement; 24 sekker, 36 sekker (standard) eller 48 sekkers abonnement. Det er i tillegg mulig å kjøpe ekstra sekker etter behov. Våtorganisk avfall sorteres sammen med restavfall til energigjenvinning. NGR henter restavfall hos abonnentene annenhver uke (26 ganger pr år). Mengden restavfall fra husholdninger ventes å bli gradvis redusert som følge av økt kildesortering.

Papir.

Med tiden har det utviklet seg forskjellige ordninger i NGR-kommunene. I Sel og Vågå har husholdningene dunk for papir og NGR kjører henteruter hver 4.uke. I de andre kommunene leverer husholdningene papir til selvbetjente returpunkt, som er utplassert ved butikker og trafikk-knutepunkt. I begge løsninger kan innbyggerne levere papir, papp og drikkekartonger.

Plast.

Alle husholdninger i regionen har tilbud om kildesortering av emballasjeplast. Husholdningene får utdelt en rull med 12 sekker og NGR kjører henterute hver måned. Dette er en ordning som er vanlig i store deler av landet.

Det er også innført en ordning med mottak av blandet plast på alle NGR sine miljøstasjoner. Det er mange typer plastavfall som ikke kan leveres i ordningen for emballasjeplast, og en andel av denne plasten er gjenvinnbar. Eksempler er campingmøbler, bøtter, spann, leker, kjøkkenredskaper, mm. Tilbudet er tilgjengelig for både husholdninger og bedrifter.

Glass- og metallemballasje brukt til matvarer.

Kommunene og NGR har utplassert et antall ubetjente returpunkt der husholdningsabonnenter kan levere syltetøyglass, glassflasker uten pant, hermetikkbokser og liknede avfall. Det kjøres ikke henteruter for slikt avfall hos abonnentene.

Om renovasjonsgebyr.

Gebyr for 2022, inkl. mva. (kilde SSB, TRV, Renovasjonsetaten Oslo)

NGR-kommunene, gjennomsnitt.....	kr 3.503
Innlandet, gjennomsnitt.....	kr 3.538
Landet, gjennomsnitt.....	kr 4.136
NGR minstegebyr, gjennomsnitt.....	kr 3.094
Trondheim, minstegebyr egne dunker (ikke Midtbyen).....	kr 2.838
Oslo, minstegebyr egen dunk.....	kr 5.913

En slik oppstilling gir en indikasjon på gebyrnivået, men ikke nødvendigvis et fullstendig bilde. Det er den mest vanlige gebyrtypen som rapporteres til Kostra, og for NGR er det standardabonnementet på 36 sekker til restavfall + 12 sekker til plastemballasje.

Selskapene har forskjellige sorteringsordninger og hentefrekvens og når vi sammenlikner sekker og dunker kan det være forskjeller i tilgjengelig volum. Videre kan bruk av selvkostfond gi store utslag i enkelte år, men det er grunn til å tro at denne effekten blir utjevnet når man ser på et større utvalg av kommuner.

Det er også ulik praksis for egenbetaling på miljøstasjonene. Hos noen selskaper kan man levere de fleste typer avfall gratis, mens NGR og andre selskaper tar betalt for enkelte avfallstyper. NGR har en frikvote på noen typer avfall før betaling kreves.

Hytterrenovasjon.

Nord-Gudbrandsdal er en betydelig reiselivsregion, og renovasjonen fra hytter og fritidsboliger inngår i husholdningsrenovasjonen. Hovedregelen for hytter er at abonnentene ikke får utdelt sekker, men at man selv bringer restavfallet til selvbetjente returpunkt (containere). I noen større hytteområder er det utplassert containere for kildesortering av papir/papp og for glass- og metallemballasje. Hytteeierne kan benytte alle selvbetjente returpunkt som NGR og kommunene har plassert ut. Som følge av økt vekt på estetikk har kommunen noen steder anlagt nedgravde containere.

Hytteabonnenter kan nytte miljøstasjonene på samme måte som fastboende.

3. Miljøstasjoner.

Det er etablert 7 miljøstasjoner i Nord-Gudbrandsdal. Kommunene står som eiere av stasjonene, og har ansvar for vedlikehold av eiendom og faste anlegg. NGR står for driften av stasjonene, sørger for bemanning og investerer i utstyr og løsøre.

Miljøstasjonene er et viktig satsingsområde for NGR og kommunene. Her kan husholdninger og hytteabonnenter levere de fleste typer avfall. Mange typer avfall er "gratis" å levere da betaling for tjenesten inngår i det kommunale renovasjonsgebyret.

Kommunene har investert betydelige beløp i tilrettelegging, og man ønsker at abonnentene i størst mulig grad bruker mottakene framfor at NGR organiserer andre ordninger. Over de siste årene har det vært en betydelig økning i aktiviteten på våre mottak. Å legge til rette for at innbyggerne kan levere avfall uten å måtte kjøre lange avstander bidrar trolig til økt innsamling og redusert forsøpling lokalt.

Bedrifter kan også levere avfall til miljøstasjonen mot betaling. Større leveranser fra bedrifter skal skje til Myrmoen på Otta. Her har NGR vekt og maskinutstyr til å håndtere større mengder avfall.

Oversikt over stasjoner og ordinære åpningstider.

Kommune	miljøstasjon	åpningstider
Skjåk kommune	Aurmo	onsdag kl. 12-18.
Lom kommune	Fossbergom	torsdag kl. 12-18.
Vågå kommune	Vågåmo	tirsdag kl. 12-18 og fredag kl. 12-15.
Sel kommune	Myrmoen	tirsdag og torsdag kl. 12-18.
	Heidal	mandag i partallsuker, kl. 12-18.
Lesja kommune	Bjorli	1. og 3.lørdag i hver måned kl. 10-14.
Dovre kommune	Jora *)	mandag og onsdag kl. 12-18.

*) Jora er felles miljøstasjon for Dovre og Lesja, og Lesja kommune bidrar til finansiering av investeringer og drift.

4. Bedriftsrenovasjon.

Med bedriftsavfall menes alt annet enn husholdningsavfall i selvkostområdet. Det er avfall fra private bedrifter og virksomheter, avfall fra kommunale institusjoner som skoler, sykehjem og idrettsanlegg og husholdningsavfall som NGR håndterer og som kommer fra kommuner utenfor NGR sitt område. Avfall fra offentlige virksomheter, landbruk samt bygge- og riveavfall fra entreprenører er viktige markeder for NGR.

NGR engasjerer seg i bedriftsmarkedet fordi selskapet ønsker å gi et tilbud til næringslivet i regionen. NGR oppnår også kostnadsgevinster for begge kundegruppene ved å hente inn husholdnings- og bedriftsavfall på felles rute. I bedriftsmarkedet konkurrerer NGR med lokale, regionale og nasjonale aktører.

NGR sitt tilbud til bedrifter:

- Henteruter for restavfall.
- Henteruter for papir, papp og plastfolie.
- Miljøstasjoner for mottak av avfall, herunder de fleste typer farlig avfall.
- Sorterings- og deponitjenester.
- Utleie/salg av containere, liftransport og andre transporttjenester.
- Veiledning og rådgivning.

I henhold til lovverket plikter NGR å holde inntekter og utgifter fra bedriftsmarkedet separat fra selvkostområdet. Hensikten er å hindre krysssubsidierting, og at offentlige eide renovasjonsselskaper dermed skal konkurrere i bedriftsmarkedet på like betingelser med private aktører.

Det er ikke krav om at aktivitetene mot bedriftsmarkedet skal skilles ut i en egen juridisk enhet, og NGR har valgt å føre separate regnskap for husholdnings- og bedriftsavfall. Fordeling av inntekter og utgifter gjøres på grunnlag av mengder og medgåtte ressurser.

Større virksomheter og landsdekkende kjeder har ofte inngått sentrale avtaler om avfallshåndtering. Avtalene er som regel inngått med store renovasjonsselskaper som opererer nasjonalt. De har som oftest ikke egen virksomhet i Norddalen og NGR blir da en underleverandør som utfører de praktiske renovasjonsoppgavene.

Papprute.

NGR kjører pappruter og henter papp hos om lag 90 bedrifter og virksomheter. Ruta går partalls-uker i Ottadalen, og oddetalls-uker i Lesja, Dovre og Sel. Bedrifter på Otta har dermed tilbud om levering hver uke. Bedriftene kan sortere og levere plastfolie (emballasjeplast) i 240L sekker på denne ruta.

Lift- og krokcontainere.

NGR tilbyr transporttjenester med egen krokbil og henger. Selskapet har også en betydelig flåte av lift- og krokcontainere og driver utleie til bedrifter og privatpersoner. Denne aktiviteten er hovedsakelig konsentrert om Lesja, Dovre og Sel og Vågå. Tilsvarende tjenester tilbys også i Lom og Skjåk via et samarbeidende selskap.

5. Anlegg for sortering og omlasting.

Omlastingsanlegget på Myrmoen ble tatt i bruk samtidig med at de lokale avfallsdeponiene ble stengt i 1999. Anlegget har to hovedoppgaver:

NGR må sortere grovavfall for å sikre riktig kvalitet før levering til gjenvinning og deponering. NGR møter økte krav til kvalitet på avfall som skal leveres inn i et marked for gjenvinning eller sluttbehandling. Avfall som skal til forbrenning kan ikke inneholde farlig avfall, EE-avfall, gips, mineralull eller materiale som ikke er brennbart. Det er også begrensninger på størrelsen på avfallet for å unngå problemer med innmating i forbrenningsanlegget.

Videre skal anlegget pakke og komprimere avfall i storcontainere og klargjøre disse for utkjøring til anlegg for sluttbehandling. Med store transportavstander er det viktig å utnytte lastekapasiteten godt.

Sortering av avfall foregår maskinelt med 2 stk. 14 tonns gravemaskiner i en sorteringshall.

Det meste av vår omlasting foregår på Myrmoen, men restavfall fra henterutene til komprimatorbilene blir også lastet om til krokcontainere i Skjåk og på Dombås.

Utkjøring og internttransport av avfall.

Utkjøring av restavfall, impregnert trevirke, glass- og metallemballasje og plastavfall foregår med krokcontainere. Etter en anbudskonkurranse kjøper NGR denne tjenesten fra Melby Transport as. For andre avfallstyper er det våre samarbeidspartnere som organiserer utkjøringen.

Fra om med 2022 står NGR selv for mesteparten av den interne transporten fra kunder og mellom miljøstasjonene, men av kapasitetshensyn kjøper NGR noen transporttjenester av Melby Transport as.

6. Deponi.

I 2007 fikk NGR konsesjon til å deponere asbestholdig avfall og andre inerte masser på Myrmoen. Med inerte masser menes murstein, tegl, leca, keramikk, glass, eternitt, porselen, etc. Dette er avfall som i liten grad omdannes og som ikke medfører avrenning når det ligger i jorda.

Konsesjonen gjelder drift av deponi i kategori 2 – celle for asbestholdig avfall, og deponi i kategori 3 – inerte masser. Opprinnelig konsesjonen hadde en begrensning på inntil 10 000 tonn, og denne kvoten ble fylt i løpet av 2020. Samme år fikk NGR utvidet konsesjonen til å ta imot ytterligere 12.000 tonn innen 2030.

Deponiet tok imot 76 tonn asbestholdige byggematerialer og 882 tonn inerte masser i 2022. Sorteringsrest på 243 tonn er levert til GLØR på Lillehammer for deponering her.

I henhold til konsesjonsvilkårene er NGR er pålagt å avsette kr 25.000 årlig til et etterbruksfond. Fondet skal sikre at det er tilstrekkelig med midler tilgjengelig for å dekke eventuelle kostnader med drift av deponiet i framtiden. Pr 31.12.2022 er fondet på kr 400.000.

Konsesjonsvilkårene pålegger NGR å ha et godkjent prøveprogram for å overvåke sigevann fra deponiet. NGR sine deponiceller ligger inntil og over Sel kommune sitt nedlagte deponi for restavfall, og følgelig har deponiene i stor grad felles avrenning og sigevann. NGR samarbeider med Sel kommune om prøvetaking og analyser. Som følge av lave konsentrasjoner av uønskede komponenter, har man de senere årene kunne redusere omfanget og kostnadene med programmet.

7. Avfallsmengder og behandling.

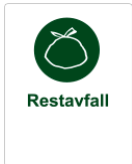
Oversikt over mengder, tonn.

Avfallstype	2020	2021	2022	Behandling
Restavfall, inkl. våtorganisk	6399	6270	6101	Energigjenvinning
Papir	686	637	613	Materialgjenvinning
Papp	479	414	435	Materialgjenvinning
Glass- og metallemballasje	312	326	344	Materialgjenvinning
Elektrisk og elektronisk avfall	410	338	332	I all hovedsak materialgjenvinning
Jern og metall	937	750	684	Materialgjenvinning
Klær og tekstiler	23	30	18	Gjenbruk, materialgjenvinning
Treverk	3312	2415	2996	Energigjenvinning
Hageavfall	1472	1042	1509	Gjenbrukes i kompostering av slam
Inerte - og rene masser	599	3850	714	Eget deponi
Armert betong	505	271	168	Eget deponi/fyllmasse, stål tas ut
Asbestholdig byggeavfall	38	81	76	Eget deponi
Batteri, store og små	52	54	51	Materialgjenvinning
Impregnert treverk	294	201	237	Energigjenvinning
Vindu med PCB/klorparafiner	41	20	16	Energi- og materialgjenvinning
Annet farlig avfall (1)	142	67	80	Energigjenvinning
Gips	129	80	178	Materialgjenvinning
Bil- og lastebildekk	135	75	30	Material- og energigjenvinning
Plastemballasje, husholdninger	147	145	135	Materialgjenvinning (2)
Blandet plast, bedrifter	42	37	36	Material- og energigjenvinning
Landbruksplast	256	460	535	Materialgjenvinning (3)
Annet: ristegods, sorteringsrest	282	360	243	Eksterne deponi
Sum mengder	16 692	17 923	15 531	

- 1) Husholdningskjemikalier, rester av maling, lim og lakk, spraybokser, spillolje, mm.
- 2) 76% materialgjenvinnes, 24% går til energigjenvinning.
- 3) Mengde som er levert til materialgjenvinning. Nett og snøre, 20 tonn, er inkludert i restavfallet og går til energigjenvinning.

I praksis er det vanskelig å oppnå 100% materialgjenvinning av en gitt avfallstype. En andel av avfall som sendes til materialgjenvinning vil få en annen sluttbehandling fordi det har for dårlig kvalitet til å bli gjenvunnet, avfallet kan inneholde komponenter som ikke er gjenvinnbare eller deler av avfallet må destrueres spesielt. For å få en mest mulig korrekt statistikk bør det korrigeres for slike forhold. For NGR sitt avfall beregnes det at om lag 20% materialgjenvinnes, 10% går til gjenbruk (inkl. kompostering), 62% energigjenvinnes og 8% blir lagt på deponi. For husholdningsavfall er fordelingen henholdsvis 18%, 12%, 69% og 1%.

Hvor blir det av avfallet vårt?

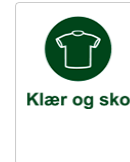

Restavfall, inkludert våtorganisk avfall (matavfall), blir lastet om til vogntog i Skjåk, på Otta og på Dombås. Avfallet går i hovedsak til Statkraft sitt anlegg på Heimdal. Her går avfallet til forbrenning og produserer fjernvarme for distribusjon til kunder på Heimdal og i Trondheim.

En mindre andel blir levert til Eidsiva på Hamar for kverning før forbrenning i fjernvarmeanlegg her. Restavfall har høyt energiinnhold, og bidrar til reduserte klimagassutslipp når det erstatter fossilt brennstoff.

Glass- og metallemballasje leveres til Sirkel sitt anlegg på Øra i Fredrikstad. Her sorteres glass og metall fra hverandre. Det er lite glassindustri i Norge, så glass av god kvalitet videresendes til glassverk i Europa der det blir råstoff til nye flasker, mm. Glass av dårligere kvalitet inngår i produksjonen av glasopor, som er et fyll- og isolasjonsprodukt. Glasopor produseres ved to fabrikker og den ene ligger i Skjåk. Metallemballasje, med unntak av aluminium, smeltes om i Norge.

Klær og tekstiler sendes til Frelsesarmeen (Fretex) i Trondheim. Fretex tar imot kun hele klær og tekstiler. Tidligere tok Fretex også imot ødelagte klær, men her mangler det bærekraftige nedstrøms-løsninger. Klær blir i stor grad eksportert, men selskapet har også om lag 30 butikker i Norge. Fretex er også en av Norges største arbeidsmarkedsbedrifter. I 2022 var det 1481 personer som kom i varig arbeid gjennom Fretex og 277 personer som startet på et utdanningsløp.

Treverk kvernes opp til grov treflis, som nyttes som brensel i fjernvarmeanlegg. På grunn av overkapasitet i Norge har NGR de siste årene eksportert all treflis til Sverige. 2996 tonn utgjør om lag 145 vogntog. Impregnert treverk leveres til et fjernvarmeanlegg i Solør. Anleggene har renseanlegg for å fjerne farlige stoff. Impregnert tre blir ikke kvernet før levering.

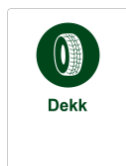
Elektrisk og elektronisk avfall leveres i første omgang til norske oppsamlingsanlegg. Her blir farlig avfall sortert ut og levert til godkjent behandling. Videre demontering, fragmentering og gjenvinning skjer delvis i Norge og delvis i Sverige. Om lag 85% av EE-avfallet blir materialgjenvunnet og kan brukes på nytt. Det gjelder bl.a. glass, plast, gull, kobber, aluminium og andre metaller.

Farlig avfall fra husholdninger omfatter flere typer, f.eks. rester av maling, lim og lakk, spraybokser, plantevernmidler, rengjøringskjemikalier, mm. I hovedsak blir slikt avfall destruert ved forbrenning og de farlige komponentene blir uskadeliggjort ved tilstrekkelig høy temperatur. Behandlingen foregår i Norge og Sverige. Blybatterier blir i hovedsak eksportert til Sverige for materialgjenvinning.

Folie fra landbruksplast leveres til Norfolier GreenTech as i Follidal og via Geminor til mottak i Polen. Folien gjenvinnes til granulat som blir råstoff for nye produkter, f.eks søppelposer, avfallssekker og avfallsdunker. Husholdningsplast sendes til Nord-Tyskland for sortering og material-gjenvinning.

Brukte dekk leveres til Norsk Dekkretur. Felger og metall i dekkene materialgjenvinnes. En mindre andel gjenbrukes som bryggfendere, skytematter, mm, Om lag 30% blir material-gjenvunnet, og 70% går til energigjenvinning i sement-industrien i Norge og i andre land. I utenlandske fabrikker erstatter dekk kull.

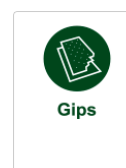
Inerte masser er glass, tegl, leca, mur, betong uten armering, badersporselen, krystallglass, keramikk, mm. Dette et avfall som brytes ned svært sakte og som ikke har avrenning som forurensere. Avfallet deponeres på NGR sitt deponi på Myrmoen. Asbestholdig materiale deponeres i en egen celle på deponiet.

Papir leveres til Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap. Papiret sorteres i forskjellige kvaliteter og selges til papirfabrikker som råstoff til nye papirprodukter.

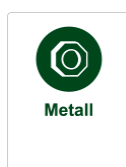
Hageavfall kvernes opp og nyttes lokalt som tilsetning når slam fra kommunale renseanlegg og private septikkanlegg blir omdannet til kompost. Noe blir også nyttet til rè-vegetering av vegskråninger, grustak, og liknende.

Gipsavfall fra byggeindustrien leveres til Norsk Gjenvinning Downstream sitt anlegg i Holmestrand. Her gjenvinnes gipsmaterialet og inngår i produksjonen av nye bygningsplater.

Papp leveres til GLØR på Lillehammer som presser pappen til bunter. Returpapp selges til fabrikker i Norge og brukes som råstoff til ny emballasje.

Skrapjern blir smeltet om i Mo i Rana. En andel er blandet metallavfall eksporteres til andre land for sortering og gjenvinning.

Vinduer med PCB og klorparafiner blir sluttbehandlet ved at glasset skjæres ut og gjenvinnes hos Glava. Rammene sendes til Sverige og Tyskland der de brennes ved høy temperatur for å destruere de farlige stoffene. (termisk destruksjon).

Returkartonglotteriet.

NGR har lagt til rette for at innbyggerne kan delta i Grønt Punkt Norge sitt returkartonglotteri. Lotteriet har til formål å stimulere til økt kildesortering og materialgjenvinning av kartongemballasje brukt til mat- og drikkevarer.

Lotterier har trekninger hvert kvartal, og man deltar ved å levere enkeltkartonger eller ved å stappe et bestemt antall kartonger sammen til en kubbe. Kartongene må leveres til våre miljøstasjoner, og merkes med navn og telefonnummer.

De siste årene har kartonger fra Nord-Gudbrandsdal blitt trukket ut 7 ganger. En person har vunnet kr 100.000, og 6 personer har vunnet kr 10.000 hver.

8. Ansatte, HMS.

Pr 31.12.2022 har NGR 34 ansatte, og det ble utført 25 årsverk i 2022.

6 av selskapets ansatte er kvinner. 4 arbeider på mottakene, 1 er sjåfør/renovatør og 1 er ansatt i administrasjonen. NGR ønsker en bedre balanse mellom kjønnene, og kvinner oppfordres til å søke ledige stillinger. Det er ikke satt i verk andre tiltak for å rette på kjønnsbalansen. For styremedlemmer følger selskapet gjeldende lovverk som sikrer at en gitt andel av begge kjønn er representert.

Sykefraværet utgjorde 3% i 2022. Sykefraværet vurderes som lavt, og det er ikke satt i verk spesielle tiltak for en ytterligere reduksjon.

Innkjøring av avfall, sortering av avfall, arbeid på våre mottak og håndtering av farlig avfall er fysisk krevende arbeid som også medfører en viss risiko for selskapets ansatte. Det er ikke registrert uhell med alvorlige personskader i løpet av året. NGR er tilsluttet bedriftshelsetjeneste hos Falck Norge. Selskapet bistår med rådgivning og diverse tiltak og utarbeider en årlig rapport om sin aktivitet for NGR.

Med en liten administrasjon har selskapet jevnlig behov for å kjøpe diverse administrative tjenester. NGR samarbeider med andre renovasjonsselskaper om felles anbud på innkjøp av utstyr eller avtaler om behandling av avfall der det er naturlig. Bistand til anbud kjøpes også i markedet. Enkelte økonomitjenester (regnskap, lønn) kjøpes av økonomiavdelingen i Dovre kommune.

9. Overordnede signaler og utvikling i klima- og avfallspolitikken.

Norsk klima- og miljøpolitikk blir i stor grad utformet i samarbeid med EU gjennom EØS-avtalen. Mange av miljøutfordringene, som tap av biologisk mangfold, marin forsøpling, global oppvarming og spredning av miljøgifter er globale og felles problemer som krever felles løsninger. Norge og EU har en felles visjon om et klimanøytralt Europa og en grønn kretsøkonomi. I en slik sirkulær tankegang skal avfallsmengdene reduseres, og avfall skal i større grad gjenvinnes og nyttes som råvarer i ny produksjon. Samtidig må man sørge for at farlige avfallsstoff blir tatt ut av kretsløpet.

Klima og utslipp av klimagasser.

Utslippene av norske klimagasser er på om lag 49 millioner tonn CO₂-ekvivalenter årlig. Det er marginalt lavere enn i 1990. Siden 1990 har befolkningen økt med vel én million og økonomien (BNP) er tredoblet. Relativt sett har utslippene gått ned, men utviklingen er ikke tilstrekkelig for å nå ønskede mål. De største kildene til norske klimagassutslipp er utvinning av olje og gass (27%), industri (23%), veitrafikk (17,5%) og luftfart/sjøfart/fiske (7,5%).

Paris-avtalen har som mål å holde den globale oppvarmingen under 2 grader sammenliknet med før-industriell tid, og å prøve å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader. For å få til dette planlegger de europeiske landene å oppnå klimanøytralitet innen 2050. Som et delmål på veien skal Norge og EU redusere sine utslipp av klimagasser med 50-55% innen 2030 sammenliknet med referanseåret 1990. Dette målet er svært ambisiøst og vil i praksis kreve en betydelig reduksjon i bruk av oljebasert energi til fordel for fornybar energi. Det betyr igjen at det er behov for store investeringer i produksjon og distribusjon av strøm fra fornybare kilder.

Den norske regjeringen har gitt signaler om ønsket utvikling i Melding til Stortinget nr.13, 2020-2021, Klimaplan for 2021-2030.

Avfall.

Stortinget har bestemt at det skal settes nasjonale mål for avfallsforebygging, gjenbruk og materialgjenvinning som er i tråd med EU sin pakke for sirkulær økonomi. Gjeldende regelverk vil gi gradvis strengere krav til materialgjenvinning fram mot 2030. For alt husholdningsavfall og liknende avfall var målet å ha 50% materialgjenvinning i 2020, økende til 55% i 2025 og 60% i 2030. Norge har ikke nådd målene for 2020 samlet sett, og det må gjøres en betydelig innsats for å nå framtidige mål. Men for enkelte typer avfall som papir- og pappemballasje og glass- og metallemballasje oppfyller Norge allerede mål for 2030.

Lokalt.

Gjeldende avfallsordninger tar utgangspunkt i at Nord-Gudbrandsdal er et stort geografisk område med en relativt liten befolkning og små avfallsmengder. Men regionen er også en betydelig reiselivsdestinasjon med bl.a. 6 nasjonalparker og ca. 7.000 fritidsboliger.

NGR må i stadig sterkere grad forholde seg til et strengere regelverk og til økte krav fra eiere, husholdninger og bedriftskunder. I 2022 ble Avfallsforskriften endret og det er innført krav om kilde-sortering av matavfall, plastavfall og hageavfall i husholdninger og virksomheter. For å møte nye krav til avfallshåndtering må NGR og kommunene investere i nytt oppsamlingsutstyr og nye renovasjonsbiler.

NGR arbeider fortiden med en oppdatering av selskapets strategi for de nærmeste årene.

10. Økonomi og regnskap.

Fortsatt drift.

Styret bekrefter at grunnlaget for fortsatt drift er til stede. Det framlagte regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets resultater og økonomiske stilling. Det har ikke inntruffet vesentlige forhold etter 31.12.2022 som har betydning for vurderingen av regnskapet.

Hovedtall regnskap.

Driftsregnskapet viser et netto driftsresultat på -kr 1.094.302.

Selvkostberegningen viser en underdekning på kr 1.183.207 og en selvkostandel på 96%. (100% = full inndekning). Regnskap i bedriftsområdet viser et overskudd på kr 88.905.

Betydelig økte utgifter gjør at resultatet er svakere enn budsjett og resultatet for 2021.

Salgsinntektene for året ble kr 18.680.094 (2021: kr 19.192.898). Salgsinntekter i 2021 er påvirket av et større deponioppdrag. For 2022 ser vi noe lavere mengder for enkelte avfallstyper.

Refusjoner utgjorde kr 26.512.054 (2021: kr 25.689.966) Av dette utgjør refusjoner fra eierkommunene kr 26.251.000. Øvrige refusjoner er fra NAV.

Utgifter til lønn og sosiale kostnader utgjorde kr 16.771.859 (2021: kr 14.823.307). Etterbetalinger for tidligere år og mer transport i egen regi påvirker personalutgiftene.

Utgifter til kjøp av varer og tjenester, samt andre driftsutgifter, utgjør kr 25.974.726. (2021: 23.614.525).

Utgiftene viser en betydelig økning fra 2021. Innføring av en statlig forbrenningsavgift øker selskapets utgifter med kr 650.000, herav kr 450.000 i husholdningsregnskapet. Kraftig økte drivstoffpriser øker utgiftene med egen transport og kjøp av transporttjenester med om lag 1,2 millioner kroner.

Økt egentransport gir lavere utgifter til tjenestekjøp, men økte personalutgifter, avskrivninger og finansutgifter sammenliknet med tidligere år.

Tap på fordring er fortsatt lave.

Det er bokført avskrivninger med kr 3.169.195 (2021: kr 3.056.244).

Økte markedsrenter gir både økte renteinntekter og økte renteutgifter.

Kapitalregnskapet viser investeringer i varige driftsmidler på kr 488.820 (2021: kr 2.980.938). Utsatt levering av ny sorteringsmaskin gjør at årets investeringer er lavere enn normalt.

Ved utgangen av 2022 hadde selskapet en langsiktig lånegjeld på 13,9 millioner kroner (2021: 17,3 millioner kroner).

Utdrag av regnskap:

Hovedoversikt - Driftsregnskap

Tekst	Regnskap 2022	Regl. budsj. 2022	Oppr. budsj. 2022	Regnskap 2021
Salgsinntekter	18 680 094	17 546 000	17 546 000	19 192 898
Refusjoner	26 512 054	26 542 000	26 542 000	25 689 966
Overføringer	0	0	0	0
Andre driftsinntekter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	45 192 148	44 088 000	44 088 000	44 882 864
Lønnsutgifter	16 771 859	17 061 400	17 061 400	14 823 307
Sosiale utgifter	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjenester	15 435 688	12 665 700	12 665 700	14 563 527
Overføringer	72 034	310 000	310 000	21 688
Andre driftsutgifter	10 467 004	9 445 500	9 445 500	9 029 310
Avskrivninger	3 169 195	3 300 000	3 300 000	3 056 244
Fordelte utgifter	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	45 915 780	42 782 600	42 782 600	41 494 076
Brutto driftsresultat	-723 632	1 305 400	1 305 400	3 388 788
Eksterne finansposter:				
Renteinntekter og utbytte	180 828	25 000	25 000	56 557
Mottatte avdrag på utlån	0	0	0	0
Renteutgifter og låneomkostninger	322 453	390 000	390 000	238 305
Avdrag på lån	3 398 240	3 600 000	3 600 000	3 188 260
Utlån	0	0	0	0
Sum eksterne finansposter	-3 539 865	-3 965 000	-3 965 000	-3 370 008
Motpost avskrivninger	3 169 195	3 300 000	3 300 000	3 056 244
Netto driftsresultat	-1 094 302	640 400	640 400	3 075 024
Interne finanstransaksjoner				
Overføring til investering	25 517	20 000	20 000	17 457
Avsetning til bundne driftsfond	25 000	365 338	365 338	542 283
Bruk av bundne driftsfond	517 284			0
Avsetning til disp.fond	0	255 062	255 062	0
Bruk av disp.fond	0	0	0	0
Dekning av merforbruk	627 535			2 515 281
Sum disponering/dekning:	1 094 302	640 400	640 400	3 075 021

Hovedoversikt - Investeringsregnskap

Tekst	Regnskap 2022	Regl.budsj. 2022	Oppr.budsj. 2022	Regnskap 2021
Investeringer:				
Investering i varige driftsmidler	488 820	2 980 000	2 980 000	2 980 938
Kjøp av aksjer og andeler	25 517	20 000	20 000	17 457
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum utgifter	514 337	3 000 000	3 000 000	2 998 395
Ekstern finansiering:				
Bruk av lån	488 820	3 000 000	3 000 000	2 980 938
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0	0	0	0
Tilskudd og refusjoner vedr. investeringer	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	0	0	0	0
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Bidrag fra årets driftsregnskap	25 517	0	0	17 457
Sum ekstern finansiering	514 337	3 000 000	3 000 000	2 998 395
Intern finansiering:				
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	0	0	0	0
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Bruk av tidl. års overskudd	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	0	0	0	0
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum intern finansiering	0	0	0	0
			0	0
Udisponert	0	0	0	0
Udekket	0	0	0	0

Interkommunalt samarbeid

Bedriftsrenovasjon

Tekst	Regnskaps- året 2022	Regnskaps- året 2021	Regnskaps- året 2020	Regnskaps- året 2019
Refusjon fra eierkommuner	0	0	0	0
Andre driftsinntekter	15 403 443	15 497 281	13 836 510	15 895 856
Andel renteinntekter	54 248	16 967	418	24 491
Sum inntekter	15 457 691	15 514 248	13 836 928	15 920 347
Driftsutgifter inkl avskrivninger	15 272 051	14 388 259	14 075 995	15 972 104
Refusjon til eierkommuner (varer/tjenester)		0	0	28 064
Andel renteutgifter	96 735	71 492	63 226	122 912
Sum utgifter	15 368 786	14 459 751	14 139 221	16 123 080
Regnskapsmessig resultat	88 905	1 054 497	-302 293	-202 733

Husholdningsrenovasjon

Tekst	Regnskapsåret 2022	Regnskaps- året 2021	Regnskaps- året 2020	Forrige år
Refusjon fra eierkommuner	26 512 054	25 147 561	21 931 078	20 869 387
Andre driftsinntekter	3 222 403	4 221 055	2 989 647	3 019 902
Sum inntekter	29 734 457	29 368 616	24 920 725	23 889 289
Driftsutgifter	27 555 956	24 178 326	23 883 413	21 032 285
Refusjon til eierkommuner (varer/tjenester)	645 000	673 502	663 152	264 908
Sum utgifter	28 200 956	24 851 828	24 546 565	21 297 193
Kapitalutgifter (beregnete)	2 710 100	2 523 800	2 128 900	1 842 800
Årets selvkostresultat ex rente fond	-1 176 599	1 992 988	-1 754 740	749 296
Kalk. rente av fond/årets selvkostberegning.	-6 608	-14 921	-25 248	-2 885
Resultat (inkl rente fond)	-1 183 207	1 978 067	-1 779 988	746 411
Resultat fra selvkostberegning:				
Avsetning til selvkostfond		1 978 067		746 411
Bruk av selvkostfond (inkl renteberegning.)	1 183 207		1 779 988	

Kommentar

I internfordeling mellom husholdning og bedrift ser vi at husholdning har noe høyere utgifter, og bedrifts noe mindre. Vår vurdering er at det er ok for 2022, men for 2023 vil vi vurdere å flytte noe mer over på bedrift.

Hovedoversikt - Balanseregnskap

Eiendeler	Regnskap 2022	Regnskap 2021
2.2 Anleggsmidler		
2.27-2.29 Faste eiendommer og anlegg	1 415 084	1 580 033
2.24-2.26 Utstyr, maskiner og transportmidler	12 368 696	14 884 122
2.21 Aksjer og andeler	180 775	155 258
2.20 Pensjonsmidler	10 989 556	10 167 514
Sum anleggsmidler	24 954 111	26 786 927
2.1 Omløpsmidler		
2.13-2.17 Kortsiktige fordringer	3 538 055	4 361 205
2.19 Premieavvik	0	0
2.10 Kasse, postgiro, bankinnskudd	5 945 665	6 791 555
Sum omløpsmidler	9 483 720	11 152 760
Sum eiendeler	34 437 831	37 939 687
Egenkapital og gjeld		
2.5 Egenkapital		
2.56-2.58 Disposisjonsfond	0	0
2.51-2.52 Bundne driftsfond	400 000	892 283
2.53-2.54 Ubundne investeringsfond	700 000	700 000
2.55 Bundne investeringsfond	0	0
2.5900 Regnskapsmessig merforbruk (undersk.)	-1 207 268	-579 733
2.5950 Regnskapsmessig mindreforbruk (oversk.)	0	0
2.5990 Kapitalkonto	1 970 787	2 369 046
Sum egenkapital	1 863 519	3 381 596
2.4 Gjeld		
Pensjonsforpliktelse		
2.45-2.49 Andre lån	11 553 838	10 078 976
2.3 Sum langsiktig gjeld	13 923 600	17 321 840
	25 477 438	27 400 816
2.39 Premieavvik		
2.32-2.38 Annen kortsiktig gjeld	1 861 263	1 336 113
Sum kortsiktig gjeld	5 235 611	5 821 162
	7 096 874	7 157 275
Sum EK og Gjeld	34 437 831	37 939 687

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 11. april 2023
J.nr./Ref.: 2023-365-3431-111/AHA

Til representantskapet i Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS som viser et negativt netto driftsresultat på kr 1 094 302 og et regnskapsmessig merforbruk på kr 627 535. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, driftsregnskap og investeringsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til selskapet per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i foretakets årsmelding. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

Hovedkontor:
Kirkegata 72
2609 Lillehammer
Tlf. 61 22 25 68

Kontor Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik

Kontor Otta:
Ola Dahls gate 3 A
2670 Otta

Firma:
E-post: postmottak@irev.no
www.irev.no
Kirkegata 72
2609 Lillehammer
Reg. nr. 987 769 386 MVA
Bank kto. 1604 11 46927

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til: www.nkrf.no/revisjonsberetninger

- revisjonsberetning nr. 4

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Astrid Haga
Oppdragsansvarlig revisor

Utslipp til det ytre miljø.

Innsamling og behandling av avfall blir gjort for å spare miljø og omgivelser for forsøpling og forurensning. Men disse aktivitetene krever forbruk av ikke-fornybare ressurser og medfører utslipp til miljøet. Innsamling og transport kan medføre støvplager, støyplager og et risikoelement ved å ferdes i trafikken. Selskapet søker å redusere utslippene ved effektive henteordninger og transportløsninger.

NGR sine aktiviteter med drift av miljøstasjoner, innkjøring av avfall, sortering, omlasting og utkjøring av avfall til sluttbehandling antas å bruke om lag 270.000 liter diesel årlig. Energimengden tilsvarer om lag 2,7 millioner kWh, eller 2,7 GWh.

Restavfall og returflis er de to største avfallsfraksjonene målt i tonn, og begge går til energigjenvinning i fjernvarmeanlegg. Forbrenning av NGR sitt restavfall gir et energiutbytte tilsvarende 15 GWh. Dersom vårt restavfall erstatter fossilt brensel, vil man spare utslipp av klimagasser tilsvarende 6000 tonn CO₂. Forbrenning av returtre tatt imot på våre mottak i 2022 gir et energiutbytte på om lag 9 GWh. Til sammen vil vårt restavfall og vår returflis dekke det årlige energibehovet til om lag 1.000 boliger.

Dovre, 31.12.2022 / 17.03.2023

Styret i Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS

Kjell Egil Ramstad

Bjørn Vike

Ola Kvarberg

Ola Næprud
(leder)

Hanne Alstrup Velure
(nestleder)

Anita Frich

Terje Vardsveen
(ansatte)